Obsah

Předmluva 1

Podstata a význam účetnictví 2
Organizace účetnictví 2

KAPITOLA 1

Úvod 3

Předmět účetnictví 3
Rozsah vedení účetnictví 3
Schéma účetních soustav 4

KAPITOLA 2

Účetní záznamy 5

Význam a podstata účetní dokumentace 5
Bez účetního dokladu nesmíme účtovat. 5
Členění účetních dokladů 6
Podle počtu dokumentovaných účetních případů rozlišujeme: 6
Schéma členění účetních dokladů 6
Náležitosti účetních dokladů 6
Vyhotovování účetních dokladů 7
Číslování dokladů 7
Opravy účetních dokladů 7
Zpracování, oběh a úschova účetních dokladů 9
Přezkoušení účetního dokladu 9
Třídění účetních dokladů 10
Pořadové očíslování 10
Opatření účtovacím předpisem 10
Zaúčtování 10
Uložení účetních záznamů (dokladů) 10
Vyřazení účetních dokladů 11

KAPITOLA 3

Majetek podniku 12

Členění majetku podniku 12
Složky dlouhodobého majetku 12
Hmotný dlouhodobý majetek 12
Složky oběžného majetku 12
Zásoby 13
Krátkodobý finanční majetek 13
Pohledávky 13
Kapitál – zdroje krytí majetku 14
Vlastní zdroje 14
Cizí zdroje 14

Aktiva a pasiva 15
Aktiva 15
Pasiva 15
Inventarizace majetku a závazků 16
Inventura 16
Sestavení inventurních soupisů 16
Porovnání skutečného stavu se stavem účetním 16
Vypořádání inventarizačních rozdílů 17

KAPITOLA 4
Rozvaha 20
Funkce a obsah rozvahy 20
Schéma rozvahy 21
Zahajovací rozvaha 22
Typické změny rozvahových stavů 23
Účetní případy: 23
Rozpis rozvahy do účtů 26
Účet a jeho podstata 27
Účty aktiv 27
Účty pasiv 28
Účtování na účtech aktiv a pasiv 28
Obraty a zůstatky na účtech 29
Podvojná soustava účetnictví 30
Počáteční účet rozvažný 31

KAPITOLA 5
Náklady a výnosy 33
Náklady 33
Výnosy 34
Podrozvahové účty 37

KAPITOLA 6
Účetní zápisy 38
Hlavní kniha 38
Deník 38
Způsob vedení účetních knih 38
Základní postup provádění účetních zápisů 38
Knihy podrozvahových účtů 40
Syntetická a analytická evidence 40
Syntetická evidence 40
Analytická evidence 41
Vztahy mezi syntetickými a analytickými účty 41
Formální správnost účetních zápisů 42
Obratová předvaha 43
Kontrolní soupiska analytických účtů 43
Kontrolní součty 43
Opravy účetních zápisů 44

KAPITOLA 7
Všeobecné účetní zásady 45
1. Zásada účetní jednotky 45

2. Zásada nepřetržitého trvání účetní jednotky 45
3. Zásada věrného a poctivého obrazu 45
4. Zásada bilanční kontinuity 45
5. Zásada jednotné soustavy účetních záznamů (účetnictví jako jeden celek) 45
6. Zásada aktuálního principu 46
7. Zásada opatrnosti 46
8. Zásada vzájemného zúčtování (zákaz kompenzace) 46
9. Účetnictví jako soustava účetních záznamů 46

Účtová osnova **46**
Směrná účtová osnova pro podnikatele 46
Konstrukce účtové osnovy 47
Prováděcí vyhláška a účetní standardy 47
Účtový rozvrh 47
Zjednodušený rozsah účetnictví 48

KAPITOLA 8

Základy účtování na syntetických účtech 49

Základní účtování krátkodobého finančního majetku a krátkodobých bankovních úvěrů **49**
Hotovostní platební styk 49
Pokladní kniha 50
Účtování 50
Bezhotovostní platební styk 50
Přijaté úroky z vkladů 51
Bankovní úvěry 51
Placené úroky z úvěrů 52
Peníze na cestě 52
Další příklady účtování na účtu Pokladna 53
Ceniny 54
Nákup cenin za hotové 54
Spotřeba cenin 54

Základní účtování zásob **55**
Charakteristické znaky zásob a rozdělení zásob 55
Skladovaný materiál 56
Zásoby vlastní výroby 56
Zboží 56
Oceňování zásob 56
Účtování zásob 57
Účtování zásob metodou A 57
Pořízení zásob, převzetí zásob na sklad 57
Aktivace materiálu a služeb 57
Spotřeba materiálových zásob 58

DPH a její účtování **59**
Podstata DPH 59
Základní pojmy: 59
Účtování na vstupu (u kupujícího) 63
Účtování na výstupu (u prodejce) 63
Účtování u neplátců DPH 63
Nákup zboží ze zemí Evropské unie 64
Nákup zásob z dovozu 65
Inventarizační rozdíly 67

Základní účtování dlouhodobého majetku **69**
Charakteristické znaky a rozdělení dlouhodobého majetku 69
Oceňování dlouhodobého majetku 70
Pořízení dlouhodobého majetku dodavatelsky 70

Pořízení dlouhodobého majetku vlastní činností 71
Odpisy dlouhodobého majetku 73
Základní účtování mezd 79
Postup výpočtu mzdy 79
Účtování mezd 80
Základní účtování nákladů, výnosů a výsledku hospodaření 84
Náklady 84
Účtování nákladů 84
Výnosy 86
Účtování výnosů 87
Výsledek hospodaření 88
Struktura výsledku hospodaření 88
Účtování výsledku hospodaření 88

KAPITOLA 9
II. díl: Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry 94
Účtování krátkodobého finančního majetku a krátkodobých bankovních úvěrů 95
Účtování cenin 96
Účtování na bankovních účtech 97
Účtování na účtech bankovních úvěrů 98
Krátkodobý finanční majetek 99
Oceňování cenných papírů 99
Cenné papíry k obchodování 100
Dlužné cenné papíry se splatností 100
Realizovatelné cenné papíry 100
Vlastní akcie, vlastní dluhopisy 100
Účtování cenných papírů 100
Cenné papíry k obchodování 101
Majetkové cenné papíry 101
Dlužné cenné papíry 102
Směnky k inkasu 103
Účtování zásob metodou A 107
Oceňovací techniky 107

KAPITOLA 10
Účtová třída 1 – Zásoby 107
Účtování zboží 111
Obaly 112
Poskytnuté zálohy na pořízení materiálu a zboží 113
Prodej materiálu 114
Reklamace při dodávkách materiálu 116
Materiál vlastní výroby 118
Zásoby vlastní výroby 119
Materiál na cestě a nevyfakturované dodávky 121
Inventarizační rozdíly 123
Inventarizační rozdíly u zásob vlastní výroby 124
Škody na zásobách 125

Ocenění zásob při inventarizaci 126
Účtování zásob způsobem B 130

KAPITOLA 11

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek 134

Zřizovací výdaje 136
Bezúplatné nabytí, resp. darování 137
Vklad od jiné osoby 138
Přeřazení z osobního užívání do podnikání 138
Poskytnuté zálohy na pořízení dlouhodobého majetku 138
Inventarizační přebytky dlouhodobého majetku 139
Vyřazení dlouhodobého majetku 141
Vyřazení DM likvidací 141
Prodej dlouhodobého majetku 142
Vyřazení bezúplatným převodem (darováním) 142
Vyřazení dlouhodobého majetku v důsledku škody nebo manka 142
Přeřazení z podnikání do osobního užívání 143
Vklad dlouhodobého majetku do jiné společnosti 143

Dlouhodobý finanční majetek 144
Prodej dlouhodobého finančního majetku 146

Pronájem dlouhodobého majetku 148
Operativní leasing 148
Finanční leasing 150
Pronájem podniku 154

KAPITOLA 12

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy 158

Charakteristika a klasifikace zúčtovacích vztahů 158
Oceňování zúčtovacích vztahů 158

Zúčtovací vztahy z obchodního styku 158
Pohledávky 158
Pohledávky spojené s používáním směnek 159
Závazky 164
Závazky spojené s používáním směnek 164

Zúčtování se zaměstnanci 170

Zúčtování daní a dotací 173

Pohledávky ke společníkům a sdružení 175

Závazky ke společníkům a sdružení 175

Jiné pohledávky a jiné závazky 177

Přechodné účty aktiv a pasiv 178
Časové rozlišení 178
Dohadné účty 178
Opravné položky 179

KAPITOLA 13

Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky 181

Charakteristika kapitálu a dlouhodobých závazků 181
Oceňování kapitálu a dlouhodobých závazků 181

Právní formy podnikání **182**
Akciová společnost (a. s.) 182
Společnost s ručením omezeným (s. r. o.) 182
Veřejná obchodní společnost (v. o. s.) 183
Komanditní společnost (k. s.) 183
Družstvo 183
Státní podnik 183
Zahajovací rozvaha 183
Základní kapitál v jednotlivých právních formách **184**
Akciová společnost 184
Zvýšení základního kapitálu 184
Upsání akcií ve společnostech se zahraniční majetkovou účastí 189
Snížení základního kapitálu 193
Společnost s ručením omezeným 196
Družstvo 198
Komanditní společnost 199
Veřejná obchodní společnost 199
Individuální podnikatel 200
Rozdělení zisku a tvorba fondů **202**
Schéma účtování 203
Rezervy **204**
Rezervy zákonné 205
Rezervy ostatní 205
Dlouhodobé závazky a úvěry **208**
Odložená daň z příjmů **208**

KAPITOLA 14
Účtová třída 5 a 6 – náklady a výnosy **213**
Účtování nákladů a výnosů **213**
Základní charakteristika jednotlivých nákladových skupin **214**
Provozní náklady 214
Finanční náklady 217
Mimořádné náklady 218
Základní charakteristika jednotlivých výnosových účtových skupin **220**
Provozní výnosy 221
Finanční výnosy 222
Mimořádné výnosy 222
Položky upravující výsledek hospodaření **223**
Časové rozlišení nákladů a výnosů **224**
Časové rozlišení nákladů 224
Výdaje příštích období 225
Komplexní náklady příštích období 226
Časové rozlišení výnosů **227**
Výnosy příštích období 227
Příjmy příštích období 227
Ostatní položky upravující výsledek hospodaření 228

KAPITOLA 15
Účetní uzávěrka a závěrka **231**
Uzavírání účetních knih 231
Zjištění výsledku hospodaření z výsledkových účtů 232
Daňový základ a povinnost k dani z příjmů 233

Rozdělení výsledku hospodaření **241**
Kapitálové společnosti 241
Individuální podnikatel 242
Veřejná obchodní společnost 242
Závěrka **242**
Rozvaha 243
Výkaz zisku a ztráty (výsledovka) 244
Příloha k účetní závěrce 244
Přehled o peněžních tocích (cash flow) 244
Přehled o změnách vlastního kapitálu 245
Předložení, ověření a zveřejnění účetní závěrky 245

KAPITOLA 16
Vnitropodnikové účetnictví **254**
Hlavním účelem vnitropodnikového účetnictví je: 254
Vnitropodnikové účetnictví vedené formou analytické evidence 254
Vnitropodnikové účetnictví vedené v samostatném účetním okruhu 257

PŘÍLOHA A
Účtový rozvrh použitý v učebnici **261**

PŘÍLOHA B
Směrná účtová osnova **269**

Rejstřík **271**